

Çocukla İletişim

Amasya Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Çocuk Özünde Tam Bir İnsandır.

- Çoğu çocuk olumlu iletişime tepki gösterme ve potansiyelini tam olarak geliştirme yetisine sahiptir.
- Çocuklar ve gençler, daha iyi bir bugün ve gelecek endişesi taşıyan her toplum için en büyük “sosyal sermaye”dir.
- Çocuklar ve gençler homojen bir grup değildir.

Çocukla İletişim

- İletişim çocukların, bilhassa en dezavantajlı ve hassas olanların hayatta kalmalarına, tekâmül etmelerine ve zenginleşmelerine nasıl yardımcı olabilir? Çocuklarla iletişim, kuşaklararası ve kültürel hatlar arasında nasıl köprü kurabilir ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşmaya yardımcı olabilir?
- İletişim çabaları çocukların mahremiyet ve onurlarına saygı duymalı, özsaygı ve özgüvenlerini beslemelidir. Çocuklara “ses” olma yönünde gösterilen çabalar, yetişkin bakış açısını yansıtan sembolik bir girişimden öteye geçmeli, çocukların bütünsel gelişimlerini veya sorun çözme becerilerini desteklemelidir.

Çocuklarımızı tam olarak yetişkinliğe erişme sürecini tecrübe eden küçük insanlar olarak değil, başlı başına tam birer insan olarak düşünmemiz gerekir.

Çocukla İletişim

- Çocukların içinde büyüdüğü ve geliştiği bağlam, hem ev ortamları hem de parçası oldukları toplum ve kültür artık daha fazla dikkate alınmalıdır.
- Okul öncesi yıllarda çocuğun okula hazırlanmasına yardımcı olan, aynı zamanda sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimini teşvik eden yaşa-uygun nitelikli iletişim araçlarının olumlu potansiyelini destekleyen yeterli veri bulunmaktadır.

Gelişim Özelliklerine Uygun Öneriler

- Sevecen bir ses tonu ve yalın bir dil kullanın
- Araştırma ruhuna ve öğrenme arzusuna örnek oluşturun
- Güvenli keşfetme, merak ve yeni bulunan becerilere güvenmeye örnek oluşturun
- Çocuğun artan dikkat süresine uyum gösterin
- Oynayarak öğretin ve oynayarak öğrenmeyi betimleyin
- Sıklıkla tekrarlama, ritim ve şarkı kullanın

Gelişim Özelliklerine Uygun Öneriler

- Gündelik deneyimleri, başka çocukların, ailelerin, hayvanların öykülerini ve sıradan günlük etkinlik ve rutinleri kullanın
- Rol yapmaya, hayal gücüne dayalı ve açık uçlu oyunları kullanın
- Günlük sağlıklı öz bakım becerilerini sunun ve güçlendirin
- Çocuklara kendilerine benzeyenleri ve farklı olanları, birlikte eşit taraflar olarak oyun oynamayı ve çalışmayı gösterin
- Şefkatli ve ilgili ebeveynler ve güvenli ilişkiler gösterin
- Şarkı söyleme, el çırpma, dans etme, hareket etme gibi eylemleri teşvik edin

Gelişim Özelliklerine Uygun Öneriler

- “Soru ve cevap” etkileşimini içerin ve konuşmayı teşvik edin
- Kademeli ve klişe olmayan toplumsal cinsiyet dilini ve hem çocukların hem de yetişkinlerin tasvirlerini gösterin
- Şefkatli yetişkinlerin yardımıyla, çok geniş bir yelpazede duygularını ifade eden, korkularına hâkim olabilen ve zor durumlarla doğru yöntemlerle başa çıkabilen çocukların anlaşılır örneklerini gösterin
- Adaletli olan, kendinin ve diğerlerinin hakları için mücadele edebilen kendine güvenen ve psikolojik olarak dayanıklı çocukların örneklerine yer verin
- Çocuklara basit seçimler yapmayı ve yaratıcı fikirleri ifade etmeyi gösterin

**ÇOCUKLARA YÖNELİK
İLETİŞİM YAŞA UYGUN VE
ÇOCUK DOSTU OLMALIDIR**

- Çocuklarla iletişimde yaşa göre farklılaşan becerileri ve ihtiyaçları dikkate almak gerekmektedir; çocuklarla iletişim çocuk-merkezli ve yaşa-uygun olmalıdır.

**ÇOCUKLARA YÖNELİK
İLETİŞİM OLUMLU VE
GÜÇLÜ YÖN TEMELLİ
OLMALIDIR**

- **Güçlü yön temelli iletişim, bir çocuğun yetersizlikleri veya sorunlarına odaklanmaktan ziyade güçlü yönlerini ve potansiyelini betimlemeye ve beslemeye odaklanır. Bu ilkenin amacı sadece öğretmek değil, dayanıklılığı ve başa çıkma kapasitesini geliştirmektir**
- **Olumlu eylem dili kullanılmalı**

İyi bir hikâye iyi
bir hikâyedir.
Altın Kural

- İçeriğin ilginç yollarla ve iyi hikâyelerle anlatılması halinde herkes en iyi şekilde öğrenir. Hiç kimse, özellikle de çocuklar, bilginin didaktik veya vaaz gibi anlatılmasıyla iyi bir şekilde öğrenemez. Çocuk dostu eğitimin ilkeleri çocuk dostu iletişim için de geçerlidir. Bu ilkeler, çocukların ihtiyaç ve fikirlerinin kapsandığı aktif öğrenmeyi de pek çok şeyin yanında içerir. Çocuklarla iletişim tasarlarken, “iyi bir hikâye iyi bir hikâyedir” “altın kural”dır ve öğrencileri işe dâhil etmenin en iyi yoludur. İletişimi eğlenceli ve ilham veren bir hale getirin

İletişim Engelleri

- Çocuklar çoğunlukla kendi deneyimlerinden veya kendi gibi çocukların deneyimlerinden öğrendikleri zaman daha iyi motive olurlar. Yetişkinlerin uzman olduğu, tepeden konuştuğu, çocuklara vaaz verdiği ve onların neyi yanlış yaptığını vurguladığı iletişim; çocuklara öğrenme, problem-çözme, araştırma ve hayal kurma ile ilgili ilham veren iletişim kadar başarılı olmayacaktır.

Korkuyla başa çıkma

- Korku hem çocuklar hem de yetişkinlerde ortak bir insanî duygudur. Hayatın bir parçası olan küçük veya büyük korkularla başa çıkmanın sağlıklı yollarını belirtmek, sunmak ve desteklemek önemlidir, ancak çocuklara yönelik iletişimde korkunun harekete geçirici olarak kullanımında özen gösterilmelidir.

Ebeveynlik türleri

- Aşırı ebeveynlik,
- Kar küreyicici ebeveyn
- Helikopter ebeveyn
- Yalnız ebeveynler

Çocuklara Beceri Kazandırma Stratejileri

- **Önce biz senin için yaparız,**
- **Sonra beraber yaparız,**
- **Sonra sen yaparsın, biz izleriz,**
- **Ve sonra sen tamamen kendi başına yaparsın.**

Hayaller bizim,
hayat onların.

- Çocukların bizden alması gereken iki şey var: Kökler ve kanatlar

Goethe

Çocuklarınız Sizin Çocuklarınız Değil

Çocuklarınız sizin çocuklarınız değil,
Onlar kendi yolunu izleyen Hayat'ın oğulları ve kızları.
Sizin aracılığınızla geldiler ama sizden gelmediler
Ve sizinle birlikte olsalar da sizin değiller.
Onlara sevginizi verebilirsiniz, düşüncelerinizi değil.
Çünkü onların da kendi düşünceleri vardır.
Bedenlerini tutabilirsiniz, ruhlarını değil.
Çünkü ruhları yarındadır,
Siz ise yarını düşlerinizde bile göremezsiniz.
Siz onlar gibi olmaya çalışabilirsiniz ama sakın onları
Kendiniz gibi olmaya zorlamayın.
Çünkü hayat geriye dönmez, dünle de bir alışverişi yoktur.
Siz yaysınız, çocuklarınız ise sizden çok ilerilere atılmış oklar.
Okçu, sonsuzluk yolundaki hedefi görür
Ve o yüce gücü ile yayı eğerek okun uzaklara uçmasını sağlar.
Okçunun önünde kıvançla eğilin
Çünkü okçu, uzaklara giden oku sevdiği kadar
Başını dimdik tutarak kalan yayı da sever.

Halil Cibran

